

Sayı : 20451381-010.06.01- 136404
Konu : Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Eğitim
Programları Genelgesi

.03/08/2018

GENELGE
(2018/08)

Sağlık kuruluşlarında oluşan tıbbi atıkların üretildikleri yerde atık üreticileri tarafından ayrı toplanması, geçici depolanması belediyeler tarafından taşınması, sterilizasyon ve bertaraf işlemine tabi tutulması ile ilgili teknik ve idari esaslar 25.01.2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Yönetmelik ile sağlık kuruluşlarına ve belediyelere önemli görevler verilmiştir. Bu görev ve yükümlülüklerden birisi de uygulamadan sorumlu kurum/kuruluşların personelinin eğitimlerinin sağlanması hususu olup, Yönetmeliğin “Genel İlkeler” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi; “Belediyelerin yükümlülükleri” başlıklı 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi ve “Sağlık kuruluşlarının yükümlülükleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi ile tıbbi atık üreticileri ve belediyeler tıbbi atıkların yönetimiyle görevli personeli periyodik olarak eğitmekle/eğitimi sağlamakla yükümlü tutulmuşlardır. Yönetmeliğin “Eğitim” başlıklı 23’üncü maddesinde ise eğitim ile ilgili usul ve esasların Bakanlığımızca belirleneceği ifade edilmiştir.

Bu doğrultuda, 26.12.2007 tarihli ve 21059 sayılı Makam Olur’u ile yürürlükte bulunan “Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Eğitim Programları Usul ve Esasları” yürürlükten kaldırılmış olup, eğitim programlarının bu Genelge’nin eki doğrultusunda gerçekleştirilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK: Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
Eğitim Programları Genelgesi Uygulama Esasları (8 sayfa)

DAĞITIM:

-ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü
-81 İl Valiliği

TIBBİ ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

EĞİTİM PROGRAMLARI GENELGESİ UYGULAMA ESASLARI

1.Amaç

Bu Genelge'nin amacı 25.01.2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 23'üncü maddesine istinaden düzenlenecek olan eğitimler ile yetki belgesi verilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Düzenlenecek eğitim programlarının amacı, sağlık kuruluşları ile tıbbi atıkların toplanması, taşınması ve bertarafından sorumlu belediyelerin ya da belediyelerin yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşların, tıbbi atık yönetimi faaliyetlerini yerine getiren/getirecek ilgili tüm personelinin;

- Tıbbi atıkların toplanması, taşınması, geçici depolanması ile sterilizasyona tabi tutulması ve bertaraf edilmesi aşamalarında uyulacak kurallar ve dikkat edilmesi gereken hususları,
- Tıbbi atıkların yarattığı sağlık riskleri ve neden olabilecekleri yaralanma ve hastalıkları,
- Kaza veya yaralanma anında alınacak tedbirleri

içeren bir eğitim programına tabi tutularak tıbbi atıklara ilişkin sağlık, güvenlik ve çevre konularındaki duyarlılıklarını geliştirmektir.

2.Kapsam

Bu Genelge;

- Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin ek-1'inde belirtilen tüm sağlık kuruluşlarında tıbbi atıkların yönetiminde görevlendirilen/görevlendirilecek personelin,

- Tıbbi atıkların toplanması, taşınması ve bertarafından sorumlu belediyelerde ya da belediyelerin yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşlarda tıbbi atık yönetiminde görevlendirilen/görevlendirilecek personelin,

- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri'nde ilgili personelin eğitimlerine ilişkin hususları kapsamaktadır.

3.Yasal Dayanak

Bu Genelge, 25.01.2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 23'üncü maddesi ile 21.11.2013 tarihli ve 28828 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Görevlisi, Çevre Yönetim Birimi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik'in 10'uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

4.Eğitim Programları

Eğitim programları, "Eğiticilerin Eğitimi Programı", "Yerel Eğitim Programı", "Saha Eğitim Programı" ve "Tazeleme Eğitim Programı" olmak üzere dört bölümden oluşur.

4.1.Eğiticilerin Eğitimi Programı: Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerin kontrolü ve denetiminden sorumlu olan Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri'nin ilgili personeli Yönetmeliğin etkin ve yaygın olarak uygulanmasının temini amacıyla eğiticilerin eğitimi programına tabi tutulurlar. Bu eğitimde yapılan yazılı sınavda başarılı olanlar "Eğitici Yetki

Belgesi” almaya hak kazanırlar.

4.2.Yerel Eğitim Programı: Sağlık kuruluşları ile tıbbi atıkların toplanması, taşınması ve bertarafından sorumlu belediyelerin ya da belediyelerin yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşların tıbbi atık yönetimi faaliyetlerini yerine getiren/getirecek ilgili personeli (tıbbi atık görevlileri) yerel eğitim programına tabi tutulurlar. Bu eğitimde yapılan yazılı sınavda başarılı olanlar “Yetki Belgesi” almaya hak kazanırlar.

4.3.Saha Eğitim Programı: Yetki belgesine sahip tıbbi atık görevlileri çevre görevlileri tarafından bilgi tazeleme amacıyla hizmet verilen alanda eğitime tabi tutulurlar.

4.4.Tazeleme Eğitim Programı: Eğitici yetki belgesine sahip Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü personeli, bilgilerinin güncellenmesi ve geliştirilmesi amacıyla tazeleme eğitim programına tabi tutulurlar. Tazeleme eğitimine katılanlar “Katılım Belgesi” almaya hak kazanırlar.

5.Eğitim Programının İçeriği

Uygulanacak olan eğitim programları ek-1’de yer alan konuları içerecek şekilde hazırlanır. İhtiyaç duyulması halinde eğitim programının içeriğine ilaveler yapılabilir. Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda eğitim programı konularında değişiklik yapabilir.

6.Eğitmcilerde Aranılan Özellikler

Eğitim programlarında görev alacak eğitimcilerde aşağıdaki özellikler aranır:

6.1.Eğiticilerin eğitimi ve tazeleme eğitimi programı kapsamındaki konularla ilgili eğitimler, Bakanlığın ilgili teknik birimi, tıbbi atık yönetimi konusunda teorik ve uygulamaya yönelik çalışma yaptığı bilinen yükseköğretim kurumlarının öğretim görevlileri ve uygulama konusunda başarılı olan kurum/kuruluş temsilcileri arasından Bakanlıkça uygun görülecek kişiler tarafından verilir.

6.2.Yerel eğitim programında yer alan konularla ilgili eğitimler, eğitimcilerin eğitimi programını başarıyla tamamlamış, Eğitici Yetki Belgesi’ne sahip Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü personeli tarafından verilir. Eğitim programında yer alan “2.4 Tıbbi Atıkların Neden Olabilecekleri Sağlık Riskleri” konusundaki bilgiler üniversitelerin/sağlık kuruluşlarının yetkilileri tarafından verilir.

6.3.Saha eğitim programında yer alan konularla ilgili eğitimler çevre görevlileri tarafından verilir.

7.Eğitim Materyali

Eğitim materyali yazılı ve görsel olarak hazırlanır. Eğitim programı video, resim, şekil, fotoğraf, slayt vb. materyal ile görsel olarak desteklenir. Programda doğru ve yanlış uygulamalar ile alınacak önlemlere ilişkin örneklere yer verilir. Eğitimler, gerekli görüldüğü durumlarda ve imkanlar dahilinde sağlık kuruluşları ve tıbbi atık işleme tesislerine düzenlenecek teknik geziler ile desteklenebilir.

8.Eğitimin Süresi

Saha eğitim programı en az iki (2) saat, diğer eğitim programları ise en az sekiz (8) saat olacak şekilde düzenlenir.

9.Eğitimlerin Düzenlenmesi ve Tekrarı

9.1.Eğiticilerin eğitimi programı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri’nin eğitici yetki belgesine sahip personel ihtiyacına göre Bakanlık tarafından uygun görülecek tarihlerde düzenlenir.

9.2.Yerel eğitim programı, yetki belgesine sahip tıbbi atık görevlisi ihtiyacına göre Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından uygun görülecek tarihlerde gerçekleştirilir. Eğitim programının yapıldığı tarih, yer ve katılımcılar kayıt altına alınır.

9.3.Saha eğitim programları yılda en az bir kez düzenlenir. Eğitim programının yapıldığı tarih, yer ve katılımcılar kayıt altına alınır.

9.4.Eğitici yetki belgesine sahip personelin bilgilerinin güncellenmesi ve geliştirilmesi amacıyla Bakanlık tarafından gerekli görüldüğünde tazeleme eğitimi düzenlenir. Eğitici yetki belgesine sahip personelin mücbir sebepler dışında bu eğitimlere katılımı zorunludur.

10.Yeterlilik Sınavı

Eğiticilerin eğitimi programı ve yerel eğitim programına katılım sağlayanlar, eğitim sonunda bir ölçme ve değerlendirme sınavına tabi tutulurlar. Sınav sonucunda 100 puan üzerinden 70 puan alan katılımcılar yetki belgesi almaya hak kazanırlar. Tazeleme eğitiminde ölçme ve değerlendirme sınavı yapılmaz ve yetki belgesi düzenlenmez.

11.Yetki Belgeleri ve Katılım Belgesi Düzenlenmesi

11.1.Eğiticilerin eğitimi programını başarıyla tamamlayanlar için ek-2’de örneği yer alan Eğitici Yetki Belgesi, yerel eğitim programını başarıyla tamamlayanlar için ise ek-3’te örneği yer alan Yetki Belgesi düzenlenir. Yetki Belgesinde sayı bölümüne eğitimin yapıldığı il, eğitim yılı ve belge sıra numarası yazılır. Yetki Belgelerinin geçerlilik süresi 5 (beş) yıldır.

11.2.Tazeleme eğitimlerine katılan Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü personeli için ek-4’te örneği yer alan Katılım Belgesi düzenlenir.

11.3.Bu Genelge’nin yayımlanmasından önce Bakanlıkça düzenlenmiş Eğiticilerin Eğitim Programı Katılım Belgeleri, bu Genelge’nin yayımı tarihi itibarıyla 2 (iki) yıl süreyle Eğitici Yetki Belgesi yerine geçer.

11.4.Bakanlık gerekli gördüğü hallerde yetki belgelerinin formatında değişiklik yapabilir.

EKLER:

- 1- Eğitim Programı Konuları
- 2- Eğiticilerin Eğitimi Programı Eğitici Yetki Belgesi Örneği
- 3- Yerel Eğitim Programı Yetki Belgesi Örneği
- 4- Tazeleme Eğitim Programı Katılım Belgesi Örneği

EK-1

EĞİTİM PROGRAMI KONULARI

1. ATIK YÖNETİMİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

- 1.1. Atık Yönetiminin Genel İlkeleri
- 1.2. Atık Mevzuatı Hakkında Genel Bilgi

2. TIBBİ ATIKLAR HAKKINDA GENEL BİLGİLER

- 2.1. Tıbbi Atık Kavramı
- 2.2. Tıbbi Atık Kaynakları
- 2.3. Tıbbi Atık Türleri
- 2.4. Tıbbi Atıkların Neden Olabilecekleri Sağlık Riskleri

3. TIBBİ ATIK YÖNETİMİYLE İLGİLİ MEVZUAT

- 3.1. Tanımlar
- 3.2. Tıbbi Atık Yönetiminin Genel İlkeleri
- 3.3. Görev, Yetki ve Yükümlülükler

4. SAĞLIK KURULUŞLARINDA TIBBİ VE DİĞER ATIKLARIN YÖNETİMİ

- 4.1. Atık Minimizasyonu
- 4.2. Tıbbi Atık Yönetim Planı
  - 4.2.1. Tıbbi Atıkların Kaynağında Ayrı Toplanması ve Biriktirilmesi
  - 4.2.2. Tıbbi Atıkların Taşınmasında Kullanılacak Ekipman ve Araçlar
  - 4.2.3. Tıbbi Atık Toplama Ekipmanlarının Bulunduğu Yerler, Toplama Programı ve Taşıma Güzergahı
  - 4.2.4. Tıbbi Atıkların Geçici Depolanması
    - 4.2.4.1. Tıbbi Atıkların Geçici Atık Depolarında Geçici Depolanması
    - 4.2.4.2. Tıbbi Atıkların Konteynerlerde Geçici Depolanması
    - 4.2.4.3. Günlük 1 Kilograma Kadar Tıbbi Atık Üreten Sağlık Kuruluşlarında Tıbbi Atıkların Geçici Depolanması
  - 4.2.5. Tıbbi Atık Toplama, Taşıma Ekipmanları, Araçları ve Geçici Depolama Birimlerinin Temizliği ve Dezenfeksiyonu
  - 4.2.6. Kaza ve Yaralanma Anında Alınacak Önlemler ve Yapılacak İşlemler
  - 4.2.7. Tıbbi Atıkların Toplanması ve Taşınmasında Görevlendirilen Personelin Bağışıklanması, Özel Koruyucu Giysisi ve Ekipmanları
- 4.3. Sağlık Kuruluşları Atık Yönetim Planı (Endüstriyel Atık Yönetim Planı)
  - 4.3.1. Belediye Atıklarının Yönetimi
  - 4.3.2. Ambalaj Atıklarının Yönetimi
  - 4.3.3. Tehlikeli ve Tehlikesiz Atıkların Yönetimi
  - 4.3.4. Özel Atıkların Yönetimi
  - 4.3.5. Radyoaktif Atıkların Yönetimi
  - 4.3.6. Geçici Depolama
- 4.4. Kayıt Tutma, Raporlama ve Atık Beyanı (Atık Yönetimi Uygulaması)

5. BELEDİYELERDE TIBBİ ATIK YÖNETİMİ

- 5.1. Tıbbi Atık Kaynakları
- 5.2. Tıbbi Atık Yönetim Planı
  - 5.2.1. Tıbbi Atıkların Toplanması ve Taşınması
    - 5.2.1.1. Tıbbi Atık Taşıma Araçlarına Lisans Alınması
    - 5.2.1.2. Tıbbi Atıkların Toplanması ve Taşınmasında Kullanılacak Ekipmanlar
    - 5.2.1.3. Tıbbi Atıkların Taşınması (MOTAT)
  - 5.2.2. Tıbbi Atıkların Sterilizasyonu
    - 5.2.2.1. Sterilizasyon Teknolojileri
    - 5.2.2.2. Sterilizasyonun Geçerliliği

- 5.2.2.3. Sterilasyondan Çıkan Atığın Bertarafı
- 5.2.3. Tıbbi Atıkların Yakılarak Bertarafı
- 5.2.4. Tıbbi Atıkların Toplanması, Taşınması ile Tesiste (sterilizasyon/yakma) Kullanılan Ekipmanların ve Geçici Depolama Alanının Temizliği ve Dezenfeksiyonu
- 5.2.4. Kaza ve Yaralanma Anında Alınacak Önlemler ve Yapılacak İşlemler
- 5.2.5. Tıbbi Atıkların Toplanması ve Taşınması İle Sterilizasyon ve/veya Yakma Tesisinde Görevlendirilen Personelin Bağışıklanması, Özel Koruyucu Giysisi ve Ekipmanları
- 5.2.6. Kayıt Tutma, Raporlama ve Bildirim (Atık Yönetimi Uygulaması)
- 5.3. Tıbbi Atık İşleme Tesislerinin Lisanslandırılması

E. B. M.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sayı: Y11/Sayı

EĞİTİCİ YETKİ BELGESİ

Sayın .....

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından, 25.01.2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’nin 23 üncü maddesi gereğince düzenlenen “**Eğiticilerin Eğitimi Programı**”nı başarıyla tamamlayarak bu belgeyi almaya hak kazanmıştır.

Eğitim Tarihi:

Eğitim Yeri:

Geçerlilik Tarihi:

.....

Bakan a.
Genel Müdür

E. Z. de N

T.C.

..... VALİLİĞİ
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Sayı: İl/Yıl/Sayı

YETKİ BELGESİ

Sayın .....

25.01.2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 23 üncü maddesi gereğince düzenlenen "**Yerel Eğitim Programı**"nı başarıyla tamamlayarak bu belgeyi almaya hak kazanmıştır.

Eğitim Tarihi:
Eğitim Yeri:
Geçerlilik Tarihi:

İmza
Yetkili İsim
Unvan

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

KATILIM BELGESİ

Sayın .....

25.01.2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 23 üncü maddesi gereğince düzenlenen "**Tazeleme Eğitim Programı**"na katılım sağlamıştır.

Eğitim Tarihi:

Eğitim Yeri:

Geçerlilik Tarihi:

.....

Bakan a.
Genel Müdür

[Handwritten signature]